

УДК 657 657.1.014.132

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Сахаров Павло Олександрович
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця

Анотація

У статті розглянуто питання обліково-аналітичного забезпечення інформації за витратами підприємства. Висвітлено основні засади обліково-аналітичного забезпечення як основної складової інформаційного забезпечення управління підприємством для успішного розв'язання задач в управлінні.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, управління діяльністю суб'єкта господарювання, облікова політика, управління витратами.

Сучасні умови світового соціально-економічного розвитку потребують більш ефективного управління будь-яким підприємством та вимагає достовірної інформації про наявність, формування та використання витрат. Інформаційне забезпечення процесу управління полягає в отриманні й обробці великих масивів інформації, компетентності керівника у володінні достатньою кількістю цієї інформації при швидкозмінній ситуації й умінні цим скористатися.

Бухгалтерський облік є основним джерелом інформації, необхідної для аналізу з метою прийняття управлінських рішень.

Провідну роль в загальній сукупності грає обліково-аналітична економічна інформація, що обумовлено специфікою бухгалтерського обліку, який охоплюючи процеси виробництва, обігу та розподілу продукту, формує повну інформацію[2, с. 409].

Обліково-інформаційне забезпечення управління на підприємстві має забезпечуватися комплексним дослідженням всіх об'єктів обліку та узагальненням даних, що сприятиме перспективі розвитку і уникненню банкрутства підприємства.

Судячи з теорії і практики господарювання в ринкових умовах, витрати – це найважливіший об'єкт управління підприємством. У практичній діяльності витрати виступають каталізатором, що обмежує фактор прибутковості, тому треба цьому найбільш приділяти уваги в системі управління діяльністю підприємства.

Недосконалість, неузгодженість в нормативній базі свідчить про сумнівну достовірну інформацію щодо рівня виробничих витрат, за допомогою якої приймаються рішення і здійснюється регулювання економічних відносин. При цьому слід зазначити, що обґрунтованість, виваженість управлінських рішень стосовно оптимізації витрат у значній мірі обумовлюється якістю інформаційного забезпечення користувачів, а також рівнем їх знань, умінь та досвіду використання облікової інформації в управлінській діяльності [1, с. 56]. Тому виникає проблема створення інформаційної інфраструктури, яка б задовольняла потреби в інформації користувачів з різними інтересами.

Суттєве удосконалення організаційних та методологічних засад обліково-аналітичної складової системи управління служить для вирішення проблеми відповідності інформаційного забезпечення потребам управління витратами суб'єкта господарювання. На цих умовах особливо актуальною стає проблема посилення контрольних функцій обліку, підвищення аналітичності, оперативності облікової інформації, своєчасного забезпечення користувачів об'єктивною та достовірною, інформацією, а також розробки методик використання інформаційних потоків для прийняття виважених управлінських рішень стосовно зниження витрат та підвищення доходності підприємств, посилення їх ділової активності [5, с. 57].

До основних елементів системи обліково-аналітичного забезпечення, як однієї зі складових систематизованої інформації щодо ресурсу, відносять первинні і зведені бухгалтерські документи, облікові реєстри, а також в фінансова та внутрішня звітності [3, с. 128].

При цьому слід зауважити, що суттєве значення у процесах управління витратами виявлення доходів, витрат та фінансових результатів, що знаходяться в сфері відповідальності госпрозрахункових відокремлених підрозділів, створює можливості для підвищення ефективності управління ними, посилення дієвості контролю за доходами, витратами та формуванням прибутку, як з боку працівників апарату управління, так і керівників підприємства, їх структурних підрозділів, трудових колективів, а також окремих матеріально-відповідальних осіб.

Передача певних управлінських повноважень структурним підрозділам передбачає самостійно та під свою відповідальність вирішувати окрему частину питань за такими напрямками: ведення первинного і зведеного обліку в структурних підрозділах, а синтетичного та аналітичного обліку та складання звітності – у центральній бухгалтерії підприємства; весь цикл облікових робіт аж до складання балансу – у структурних підрозділах, а зведений облік за господарством, формуванням звітності – в бухгалтерії підприємства; ведення обліку в повному обсязі в структурних підрозділах.

До організаційних складових підвищення рівня управління витратами належать внутрішній контроль за діяльністю підрозділів підприємства на основі організації системи бюджетування [4, с. 173].

Суттєве значення в системі обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємства відіграє облікова політика. До формування облікової політики треба підходити комплексно, оскільки всі її елементи тісно взаємопов'язані, впливають на витрати, доходи, фінансові результати. Детальна розробка облікової політики повинна забезпечити поєднання інтересів власників і найманих працівників, адміністрації та трудових колективів [1, с. 57].

Доцільно відображати в наказі про облікову політику суб'єкта господарювання: перелік об'єктів обліку витрат в окремих галузях та видах виробництва; методи обліку витрат та способи калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), види собівартості продукції, які планує визначати підприємство для забезпечення ефективного процесу його управління.

Але крім елементів облікової політики щодо безпосередньо обліку витрат, основними складовими є методи нарахування амортизації необоротних активів, порядок обліку і фінансування ремонту основних виробничих засобів, відпуску запасів у виробництво, визначення витрат майбутніх періодів та ін. Крім того, облікова політика повинна передбачати необхідну деталізацію обліку витрат і доходів, що вимагає відповідного налаштування робочого плану рахунків на деталізацію та аналітику, яка була б достатньою для створення ефективною системи управлінського обліку та внутрішньогосподарської звітності.

Отже, для ефективного розвитку підприємництва в Україні необхідно використовувати систему подання інформації згідно ринкових відносин, що дасть змогу формувати релевантну інформацію, аналізувати її і приймати раціональні управлінські рішення. Також ключове значення в інформаційній системі обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю суб'єкта господарювання, яка спрямована на задоволення потреб менеджменту підприємства, займає система своєчасного збору і переробки інформації з метою планування, прийняття управлінських рішень, координації і контролю, а комунікаційна функція системи полягає в швидкому та надійному передаванні даних

Список використаних джерел

1. Гаврильченко О. Формування облікової політики підприємства щодо обліку витрат

виробництва та калькулювання собівартості продукції / О. Гаврильченко // Вісник ХНТУСГ:Економічні науки. – 2008.– Вип. 71.– С. 54–61.

2. Голячук Н. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством / Н. Голячук // Економічний аналіз. – 2010. –С. 408-410.

3. Обліково-аналітичне забезпечення управління: вітчизняний і міжнародний досвід: [Монографія] / за заг. ред. проф. Білопольського М.Г., Сизоненко О. А. :Макіївський економ.-гуманіт.ін-т. – Донецьк, 2014. – 352 с.

4. Партин Г. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій / Г. Партин // Монографія – К.: УБС НБУ, 2008. – 219 с.

5. Подолянчук О. Сутність обліково-аналітичної інформації та її роль у системі контролю сільськогосподарського підприємства/ О. Подолянчук // Економіка АПК. – 2010. – №3. – С.54-57.